

פ ר ט י כ ל מס. 2/א

מישיבת ועדת הפנים שהתקיימה ביום ג'
ז' בטבת תשי"ז - 27.12.49
בשעה 10.00

נוכחים:

חברי-הועדה

- ז. וורהפטיג - היו"ר
- א. חושי
- א. פראי
- ש. מרלין
- א. שפטל
- י. בן-צבי
- י. גורי
- ד. הכהן
- מ. סנה
- י. ספיר
- א. גולדראט
- נ. ילין-מור

מוזמנים

- א. רוזנבלום - מנהל משרד הפנים
- ד"ר צילן - ממשרד הפנים (המזכיר הכללי)
- מר הרטגלס - " " (יועץ משפטי)
- מר נ. הורנשטיין - היועץ המשפטי
- מר זילביגה - נציג משרד המשפטים

נעדרים:

- ב. מינץ
- סיף אלדין-אלזעבי
- א. כהן

סדר-היום: תיקון חוק העיריות תשי"ז - 1949.

א. שפטל: ברצוני להעיר הערה לסדר יומה של ועדת הפנים. במשך החודשים האחרונים עסקה ועדתנו בענין המועצות הדתיות ותיקון חוק העיריות בלבד. לדעתי, ישנם עוד עניינים רבים ורחופים אשר עלינו לדרון בהם ולא טוב הדבר שאין אנו עושים זאת. כוונתי בכך בעיקר לשאלת סיפוחי השכונות, אשר נעשו ע"י מועצות ועיריות שונות, וברצוני לדבר בעיקר על סיפוח השכונות בראשון-לציון.

היו"ר ז. וורהפטיג: אני רוצה להזכיר, כי שמענו הרצאות מפורטות מפני שר-הפנים ושר-המשטרה, אולם יחד עם זאת, נכונה הערתו של מר שפטל על הזנחתנו החלקית של עניינים שונים הנוגעים לשטח פעולתה של ועדת הפנים. אי-לזאת, אני מציע לגמור היום את הדיון בחוק התיקון לפקודת העיריות בכרי שנוכל להחפנזת לשאר העניינים.

היו"ר ז. ורהפטיג: אני רוצה להסביר בקצרה מפני מה לא קבלה ועדת המשנה את ניסוחו של החבר י. גורי. בחוק מדובר על עובדה שלא קויימו בחירות, מבלי להכנס ולפרט את סיבות הדחיה. נימוק שני הוא, כי לפי נוסחו של גורי אפשר יהיה לפרש, באופן כזו, כי אילו לא קויימו הבחירות שלא מתוך סיבות אשר אינן תלויות במבצעי הן, לא תקבענה בחירות חדשות.

נ. הורנשטיין: תהיה זו מעות להעמיד את הדגש במעיקה זה על אי-קיום הבחירות, וסיבתו דוקא, כי אם על חובתו של שר הפנים לקבוע מיד מועד חדש לבחירות. אם לא תהיה גישה כזו לענין, יהיה מקום לאי-הבנות רבות.

א. שפמל: התקנות אשר אנו מחקינים מכורונות לתקופת זמן ממושכת, קך שעלינו לקחת בחשבון סיבות שונות ותנאים אשר יכולים להיווצר במשך הזמן. כך למשל יתכן כי לא תקויימנה בחירות מתוך התנגדותו של שר הפנים לכך. במקרה כזה נחוצה, גם לפי דעתי, הגדרתו של גורי: "או לא קויימו בחירות מסיבות שאינן תלויות במבצעי הבחירות". במקרה כזה יהיה צורך לחכות עד אשר תחלוף הסיבה המונעת.

היו"ר ז. ורהפטיג: אם פעולותיו של שר פנים אינן פתוק, יש עליו אחריות קולקטיבית של ממשלה ופיקוח של כנסת, כך שאין מחובתנו לדאוג לדבר זה בהתקנות פקודה לבחירות לעיריות.

ה צ ב ע ה

ניסוחו של חבר הכנסת גורי
לא נחקבל, הסתייגותו מבוטלת.

י. ספיר: אני מבקש מאת היועצים המשפטיים לנסח ברורות מה יהיה גורל הבחירות, אם הן לא קויימו באשמה המבצעים.

חיו"ר ז' ורהפטיג: אנו מחכוננים לגמור היום את הדיון בחוק זה, וכל הצעה אשר חובא לאחר סיומו לא הוכנס, כי אם אפשר יהיה רק להביאה בפני המליאה.

ח' טובי: אני שאלתי בישיבות קודמות, מפני מה לא יכולות להתקיים הבחירות בשטחי הממשל הצבאי.

א' רוזנבלום: בישיבה הבאה אוכל למסור אינפורמציה בנידון זה.

חיו"ר ז' ורהפטיג: בגלל ההעברה לא הספקתי להזמין לישיבה זו את בא"כ משרד הבטחון, אולם אעשה זאת לקראת הישיבה הבאה, כך שנוכל לקבל אינפורמציה מוסמכת.

סעיף 9:

אין כל גירסאות.

סעיף 9 (ב):

הסתיוגויות לחברים י. ספיר וא. פראי.

מר זילביגר: אפתנו קבלנו את הצעת חבר הכנסת גורי לסעיף 9 (ב), הקובעת כי/חברי ועדת הבחירות חייבים להיות בעלי זכות בחירה פסיבית. יש למחוק את המלים "זכאים להבחר כחברי המועצה".

מרלין: אני מציע למחוק את המלים "אף אם אין הם הושבים מאיזור העיריה". אם הם אינם יושבים בתחומיה, אין הם יכולים להיות בעלי השמעה בה ולייצג חלקי צבור בתוכה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

החלטנו לא למחוק מלים אלה, היות וישנה
ע"י כך אפשרות לצרף פקיד ממשלתי לוועדה.

י. ספיר:

כוונה כזאת עומדת במחירה לעצם המושג
"ייצוג".

י. גורי:

הפיסקא "אף אם אינם תושבים מאיזור העיריה"

מיותרת, היות והיתה כאן כוונה לתת זכות

לצרף נציגים מאותם החוגים אשר אינם משתתפים במועצה. אפשר להציע זאת

בסעיף אחר, אולם כאן אין צורך בכך.

הנחלט למחוק את המלים "אף אם אינם תושבים

מאיזור העיריה".

ש. מרלין:

במקום הניסוח אשר קבלתם הנני מציע

ניסוח אחר: "שר הפנים רשאי בכל עת

למנות לפי דרישת רשימות נוספות המשתתפות בבחירות, חברים נוספים לוועדה

הבחירות. כמו כן, רשאי שר הפנים לצרף לוועדה את באי-כוחו מבין עובדי

הממשלה - ובלבד שהם יהיו ברשימת הבחורים באותו מקום."

סעיף 9 (ג):

סעיף זה נמחק.

אחר סעיף 9 נוספות המלים "כל ההוצאות הכרוכות בעריכת הבחירות,

ישולמו מקופת העיריה".

סעיף 10:

אין כל הסתייגויות או גירסאות.

סעיף 10(ב)(1):

במקום המלים "בנוגע לאיזור העיריה" יהיה "הנוגע לאיזור

העיריה".

סעיף 11:

אין כל הסתייגויות או גירסאות.

סעיף 12:

לסעיף זה ישנן, בחלקו, שתי גירסאות: הוחלט למחוק את המלים "ויודע קרוא וכתוב".

י. גורי: לדעתי, יש בפסקא "חוץ ממי שהיה לחולה-רוח לפני המועד שנקבע..." טעם לפגם, הייתי מבקש את המנסחים לתקן את הנוסח. אפשר לנסח פסקא מיוחדת אשר תבטיח כי חולה כזה, או מקרים דומים, לא יוכלו להשתתף בבחירות.

היו"ר ז. ורמפיג: אפשר לחלק את הסעיף הזה ל(א) ו-(ב).

י. בן-צבי: אני מציע למחוק את כל החלק השני של סעיף זה, החל מהמלים "חוץ ממי שהיה לחולה-רוח".

ש. מרלין: נשאלת השאלה, מי רשאי לקבוע את המחלה הזו אצל אדם מסויים. (היו"ר: יש אנשים המוסמכים לכך ואין אנו צריכים לעסוק בזה.)

הוחלט למחוק את הפסקא המתחילה במלים "חוץ ממי שהיה לחולה-רוח" ועד המלים "לפני מועד הבחירות" ועד בכלל.

לפיכך יהיה ניסוחו של סעיף 12 כדלקמן:

"כל הרשום בפנקס הבוחרים וביום 31 בדצמבר של לפני היום הקובע היה בן 20 שנה ומעלה, זכאי להיות מועמד ולהבחר כחבר המועצה, חוץ ממי שמקום מגוריו הקבוע חדל להיות באיזור העיריה לפני המועד שנקבע להגשת רשימות המועמדים, או לפני מועד הבחירות."

13
סעיף 13:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 14:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 15:

סעיף 15 (ב) (3):

במקום המלים "ובמקרה זה החליטה" תבואנה המלים "ובמקרה זה החליט".

הסתייגות להבר הכנסת ת. טובי: למחוק את הפסוק המאפשר העברת

היון לוועדה משנה, כי אם יוטל על ועדת הבחירות לברר בעצמה ולדון בערר.

סעיף 16:

אין כל הסתייגויות או גירסאות.

סעיף 17:

בסעיף זה אין כל הסתייגויות, אולם יש שתי גירסאות.

נ. הורנשטיין: הממשלה עומדת על כך שתינחן אפשרות לערער

בפני בית-משפט, על כל החלטה של ועדת

הבחירות. מר גורי הציע לאפשר ערעור רק במקרה של ועדת הבחירות פוסלת

זכותו של אדם לבחור, ולא לאפשר זאת, אם הערעור בא כתלונה על מתן זכות

בחירה לאדם שאינו זכאי לה.

י. גורי: אם שללו מאדם זכות בחירה, והוא רואה עצמו

מקופח ע"י זה, יש לאפשר לו לערער, עד

לאינסטנציה הגבוהה ביותר. אולם, אם אדם טוען כי ניתנה למישהו זכות

בחירה שלא כדיון, מספיקה האינסטנציה של ועדת הבחירות, ואין צורך לאפשר

לו גישה לאינסטנציה משפטית גבוהה יותר.

י. ספיר: אני חושב שאין כל אפשרות להגביל אינסטנציה

משפטית עליונה, דוקא במקרים מסויימים.

ההגיון מתייב^{אל} כי ישנו יסוד לכך, אם מוכנים, לאחר כל המסנות, לבוא עוד

בפני בית-משפט ולברר את החלונה. ועדת בחירות יכולה לעשות אותו עוול.

לא רק אם היא שוללת, אלא גם אם היא מעניקה זכות בחירה שלא כדיון.

היו"ר ז. ורהפטיג: אני רוצה להזכיר לחברי הועדה, כי פקודת
הבחירות לכנסת נוחנת אפשרות לערער בפני
בית משפט בכל מקרה, מבלי להגביל את המערער.

ה צ ב ע ה

נחקלה הצעה הממשלה, שלא להגביל
את זכות הערעור בפני בית-משפט.

סעיף 18:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 19:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

(לסעיפים 19 עד 37 יחננו ההוראות הכלולות עתה בתוספת השמינית).

סעיף 38:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 39:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 40:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 41:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 42:

היו"ר ז. ורהפטיג: בוועדת המשנה היו הצעות שונות בקשר לקביעת
האדם הרשאי להגיש ערעור בחירות לבית המשפט.
היתה הצעה של שר הפנים יעשה זאת, ע"י היועץ המשפטי או היועץ המשפטי
בהוראת שר הפנים. הנימוק הוא, שיועץ משפטי הוא עורך-דין של הממשלה ומבצע
את הוראותיה.

י. גורי:

זהו ענין של סמכויות, ואני חושב כי מוטב
יהיה אם היועצים המשפטיים יבואו ביניהם לירי
הסכם ויביאו לנו הצעה סופית.

היו"ר ז. ורשפטיג:

אנו מחליטים להשאיר דבר זה לממשלה וועדת הפנים
מתחייבת לקבל את החלטתה.

סעיף 43:

אין כל גירסאות; הסתייגות לחבר הכנסת פראי.

א. פראי:

אני רואה כי ישנה טעות בניסוח הסתייגותי ואני
רוצה לתקן זאת. אני מציע, במקום הפסקה "עד
לאחר הבחירות החדשות יתנהלו עניני העיר ע"י ועדה..." אשר חמונה ע"י שר
הפנים, - אני מציע "עד לאחר הבחירות החדשות ימנה שר הפנים את המועצה אשר
כיהנה במועד הבחירות, לשם ניהול עניני העיר."

סעיף 44:

אין כל גיט אות; הסתייגויות לחברי הכנסת א. פראי וש. מרלין.

א. פראי:

אני מציע למחוק בסעיף 44 (א) את הפסקאות
(5) ו-(6).

ש. מרלין:

אני מציע למחוק בסעיף זה את הפסקאות (2 - 6)

סעיף אצא(צ)א

א. שפטל:

בנוגע לסעיף 44 (א) (3) אני רוצה להעיר, כי
לדעתי לא צריך להיות כל גורם אשר ימנע מאדם
המומחה בעניני משטרה מלהשתתף במועצה או בעיריה. הגבלה כזו מתאימה לשוטרים
וקציני משטרה בלבד.

נ. הורנשטיין:

אני מציע לקבוע במקום המלים: "הנמנה עם משטרה
המדינה" את המלה: "שוטר".

י. בן-צבי:

אני רוצה להעיר לסעיף 44 (ב) כי לדעתי אפשר
לקבוע סנקציות במקרה המוזכר כאן, רק אם יוצא חוק
אשר יקיף את כל המכהנים במשרות שלא כד"ן. מלבד זאת אינני רואה מה מקום כאן
למאמר.

נ. הורנשטיין:

ידועים לי, באופן פרטי, שני מקרים של פקידים ממשלתיים המכהנים בתור חברי מועצה, על אף החוק האוסר על כך. הם עושים זאת בהסכם של המשרד ושל המועצה. אין עדיין שום סנקציות לגבי מקרים כאלה, ואפשרות היחידה היא לפסול את החלטה שלהם. אשר למאסר - הרי זה נתון לשיקול העתו של השופט.

ה צ ב ע ה

הוחלט למחוק את המלה "מאסר".

היו"ר ז. ורהפטיג:

בסעיף זה התעוררה השאלה, באם רשאי חייל להבחר. החלטנו בקשר לכך, להתקשר עם משרד הבטחון וקבלנו אינפורמציה בעל-פה ובכתב הארמיה, כי שום חייל לא יקבל שיחרור או חופשה כדי להשתתף בישיבה של עירייה ז.א., שחייל אשר ייבחר לא יוכל להשתתף כחבר פעיל במועצה או בעירייה במשך כל תקופת שירותו. חוק השירות בצבא קובע, שאדם ינותק מחייו האזרחיים לתקופה של שנתיים; על כל שיחרור צריך לבוא חוק מיוחד או פקודה מיוחדת.

בוועדת המשנה הצעתי להכניס הערה,

שחייל לא יוכל להבחר, אולם הוחלט לא לרשום זאת, היות והבוחרים בחייל יודעים את הדבר ואם הם יעשו זאת, הרי יהיה הדבר על אחרייהם.

הוחלט

שיושב-ראש ועדת הפנים ימסור למליאת הכנסת את האינפורמציה שנתקבלה במכתב משרד הבטחון.

ה. טובי:

אני מצטרף להסתייגותו של החבר פראי,

המציעה למחוק את הסעיפים 44(א) ו-45(6).

סעיף 45:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 46:

אין כל גירסאות או הסתייגויות.

סעיף 47:

י. גורי:

אני מסכים מבחינה עקרונית לאפשרות מועמדותו של חייל בבחירות לעדיה או מועצה מקומית, אבל

י. גורי:

רק בתנאי שנקרא לפני-כן את מכתבו של שר הבטחון, בו הוא מודיע כי לא תנתן אפשרות למגוייסים להשתתף בישיבות המועצות או העיריות. לא צריך להווצר הרושם כאילו אנו מתעלמים מעיכוב זה.

היו"ר ז. וורהפטיג: אני רוצה להסביר את גישתם

של רוב חברי וועדת המשנה

לענין זה.

סעיף 47 קובע כי חבר המועצה יכול

להיעדר מישיבות בתקופה של שלושה חודשים. אנו חושבים שהיעדר ממושך של אחד מחברי המועצה יפגע ביעילות עבודתה, ועל כן צריכה להנתן לחאיל רשות זו, רק במקרה שהוא עומד להשתחרר בזמן הקרוב. מאידך, אין להשתמש באשרות זוכמקרה של מועמד המגוייס בשרות הקבע.

י. גורי: ברצוני לשאול אם הוועדה מוכנה

להציע לכנסת לקבל החלטה לשחרורו

של החייל או האפשרת השתתפותו בישיבות המועצה. אם אין חושבים להציע זאת, אין הגיון בחיקון המוצע ע"י החבר פראי.

ה צ ב ע ה

החלטת לצרף לסעיף 47 את המלים "או מחמת שרות בצבא ההגנה לישראל".

הסתייגויות מהחלטה זו, לחברי הכנסת וורהפטיג ובן צבי.

סעיף 48:

אין כל גירסאות.

סעיף 48 (ב):

הסתייגויות לחברי הכנסת י. ספיר וי. גורי.

י. גורי: אנו גורסים בחירות חשאיות במקרה

שישנה אפשרות של גניבת-דעת הבוחרים;

אולם, מאנשים אשר נבחרו וקבלו את המנדטים שלהם מאת בוחריהם, אנו דורשים לבחור בגלוי, כדי שתהיה לבוחריהם בקורת על פעולתם.

י. ספיר: אני חוזר ומציע את הצעתי הקודמת

בדבר בחירת ראש-עירייה בבחירות

אישיות, לאו דוקא פוליטיות.

וועדת המשנה סבורה כי דמוקרטיה

היו"ר ז. וורהפטיג:

היו"ר ז. וורהפטיג:

מחייבת בחירות השאיות, בכדי שלא יהיה חשש ללחץ כלשהו על הבוחר. אם, למשל, מתוך § 15 חברי מועצה, שלרשה יאמרו שאינם יכולים להצביע בבחירות גלויות, הרי טובה היא - לפי דעה רוב חברי ועדת המשנה - לערוך בחירות השאיות.

ה צ ב ע ה

הותלט שבסעיף 48 (ב), יבואו במקום המלים "לא פחות מחמישית ממספר חברי המועצה" - "לא פחות מרבע ממספר חברי המועצה".

הסתיגות לחבר הכנסת י. גורי.

סעיף 48 (ג) (7):

לסעיף זה שתי גרסאות והסתיגות של חבר הכנסת י. ספיר.

י. ספיר: לדעתי צריכה לבוא ההכרעה, במקרה ששני מועמדים קבלו מספר קולות שווה, ע"י עריכת בחירות נוספות בהן ישתתפו כל תושבי המקום.

נ. הורנשטיין: אני רוצה למסור, כי הממשלה, ובעקר שר הפנים, מתנגדת בכל חוקף לכך שבמקרים אלה ימונה ראש העיריה ע"י שר הפנים.

ה צ ב ע ה

הותלט כי במקרים כנ"ל, תוכרע הבחירה ע"י הגרלה.

הסתיגות לחבר הכנסת י. ספיר.

סעיף 49: אין כל גרסאות או הסתיגויות.

היו"ר ז. וורהפטיג:

אני רוצה להוסיף, כי בעת

הדיון בסעיף 49 החקירה

השאלה, באם יש להתיר מחיקות או לאו. וועדת המשנה החליטה שאין להתירן. השאלה היא, אם חנינחן לבוחר האפשרות, למחוק מתוך הרשימה המפלגתית חבר מסויים, בכדי לאפשר ע"י כך שייבחר חבר אחר. היתה בקושי לכך הצעה של מר ספיר האומרת, שאם 50% מכלל המצביעים בעד רשימה מסויימת, מחקו מועמד מסויים, יורד מועמד זה.

י. ספיר:

הצעתי 50%, בכדי שלא ייהפך

דבר זה למשחק של מספר אנשים.

אני תומך בהחרת המחיקות, בכדי שאדם הרוצה לבחור ברשימה מסויימת, לא יתזור בו מדעתו, מכיון שבראש הרשימה עומד אדם, אשר איננו רצוי לו מתוך כל מיני סיבות, שהיינה איזה שתהיינה.

י. גורי:

לכאורה נראה נימוקו של

מר ספיר הגיוני ביותר, אולם,

אני לא ממש מצא והנו בעל נסיון בארגון הבחירות יודע, כי בדרך כלל קטן מאד מספר המחיקות ברשימות המפלגתיות. החוצאה מהנהגת שיטה כזו, תהיה עבודה טכנית עצומה, אשר לא יהיה לה כל קטעם ותכלית.

א. שפטל:

אנו מניחים, כי לקראת הבחירות

תופענה רשימות של גושים, אשר

תכלולנה מפלגות אחדות. במצב כזה קיימת סכנה שחברי מפלגה אחת, ימחקו מתוך הרשימה את שמות נציגי יתר המפלגות המשחפפות בגוש.

ה צ ב ע ה

הוחלט

לא להתיר את שיטת המחיקות.

הסתייגות לחבר הכנסת י. ספיר.

סעיף 50:

אין כל הסתייגויות, או גירסאות.

סעיף 52:

אין כל גירסאות, או הסתייגויות.

סעיף 53:

נ. הורנשטיין: סעיף זה בא כדי להבטיח כי חייל אשר שוחרר לאחר פרסום פנקסי הבוחרים, ולפני מועד הבחירות, לא יקופח.

י. ספיר: אני רוצה להעיר לסעיף 53 (א) כי התקנות אשר תתקנה בהתייעצות בין שר הבטחון ושר הפנים, תובאנה גם לפני הועדה. אצא

סעיף 54:

י. גורי: לא הספקתי עדיין להביא בפני חברי את השאלה שנתעוררה כאן בקשר לסעיף זה; על-כן, אבקש לדחות את הדיון בו לישיבה הבאה.

היו"ר ז. ורהפטיג: היות וישנה בקשה מצד חברים אחדים, לדחות את הדיון בסעיף 54 (ב), הרינו דוחים את הדיון בסעיף זה כולו לישיבה הבאה. כעת אנו עוברים לדון בסעיפים של ה"תוספת השמינית", אשר יכללו בחוק זה. עד עכשיו עבדנו על הסעיפים 19, 20, 22, ו-23; על סעיף 21 עברה ועדת המסנה רק היום.

י. ספיר: אני רוצה להוסיף הסתייגות בענין בחירות איזוריות אישיות, לאחר הבחירות הקרובות.

י. גורי: עלינו לדון בענין פקיד הבחירות. אני מציע שלא נכנס כעת לדיון בהודאות הטכניות הקשורות בו, כי אם נתרכז רק בתפקיד שהחוקה תקבע לפקיד הבחירות. אם הועדה תקבל את ההחלטה העקרונית, תוכל ועדת המסנה לסיים את קייאת התוספת, ותוכל להביא בפני המליאה.

היו"ר ז. ורהפטיג: עלינו להכריע היום בענין פקיד הבחירות ולוח הזמנים, וכן כיצד להרחיב את תקפו

ועדת הפנים
27.12.49

היו"ר ז. ורהפטיג:

של חוק זה, גם על הרשויות והמועצות המקומיות.

חבר הכנסת גורי הציע למסור יפוי-כח לוועדת המשנה להחליט בעצמה בכל העניינים, בהם ⁴אחד מחברי ועדת המשנה אינו דורש להביא את העניין להכרעה בוועדת הפנים כולה, - היות ורוב הסעיפים דנים בעניינים טכניים. אם הצעה זו תתקבל, חוכל ועדת המשנה לגמור את הדיון בחוספת השמיניה.

א. רוזנבלום: גם אם תתקבל הצעתנו בדבר מינוי פקיד בחירות,

חשאר לוועדת הבחירות העבודה העיקרית. היא

סוברית, מחליטה וחופשית לפעול בשטח פנקס הבחירות, גם כאשר ישנו פקיד בחירות. אולם עלינו לראות גם את המצב אשר יתהווה בסטדיה השניה - בסטדיה של בחירות ממש. בהתחשב עם כל הסדורים האדמיניסטרטיביים הדרושים לבצוע הבחירות בכל הישובים ביום אחד, מציעה הממשלה לשמור על המוסד הנקרא "פקיד בחירות". אתם קבעתם לנו כלל בל יעבור של עריכת כל הבחירות בחאריך וביום אחד. בכדי שנוכל למלא אחר דרישה זו, אין אנו רואים כל אפשרות אחרת לשמור על הקשר בין הרשויות המקומיות השונות לבין הממשלה והפקות עליהן, מאשר באמצעות פקיד בחירות. אדם זה ייבחר מבין שורה של ממלאי תפקידים צבוריים שונים, אשר הממשלה יכולה לסמוך עליהם. אם ישנם חברים אשר אצלם מתעוררות בקשר לכך אסוציאציות לא נעימות וחשש של אי-דמוקרטיה, הרי אני רוצה להזכיר כי ליד פקיד הבחירות קיימת גם ועדת הבחירות שהנה בא-כח הצבור, וכן אתראית גם הממשלה למהלך הדמוקרטי של הבחירות.

י. גורי: מבחינה עקרונית הנני שתייב את האינסטנציה של

פקיד הבחירות ואני חושב שיש לתת לו סמכויות אדמינסטרטיביות רחבות ביותר, פרט לכמה עניינים אשר הם בסמכותה של ועדת הבחירות, כגון מתן שם לרשימה, שהוא עניין חשוב מאד, בדרך כלל, בעת בחירות; כמו כן אני רואה בסעיף 17 כי פקיד הבחירות רשאי להורות הוראות במידה שתוספת זו אינה מכילה אותן; אני חושב שזו סמכות רחבה מאד ואינני מוכן לקבל אותה בצורה כלכך כוללת. אולם אני חושב כי אין בדרך כלל סיבה להתנגדות עקרונית לפקיד בחירות ואני מציע לוועדה להחליט על כך: א. הועדה מחייבת את האינסטנציה של פקיד בחירות;

ב. לפקיד הבחירות תהיה סמכות פקוח בלתי מוגבלת על כשרות הבחירות וכן בכל העניינים האדמיניסטרטיביים והטכניים, אולם בכל עניין בו ישנם חלוקי-דעות עקרוניים, תהיה ההכרעה בידי ועדת הבחירות ופקיד הבחירות יהיה רשאי, במקרה שועדת הבחירות קבלה החלטה שלא כדין, למסור את העניין להכרעת שר הפנים.

א. פראי: לפי סעיף 8 של החופפת ניתנות סמכויות רבות מאד לפקיד הבחירות וע"י כך הופכת ועדת הבחירות למוסד ממדרגה שניה או שלישית. אני חושב שיש צורך לשנות את הבנין מיסודו. אינני שולל את זכותו של משרד-הפנים למנות פקיד בהירות, אשר מתפקיד יהיה: ראשית, לשמש מקשר בין משרד-הפנים לבין ועדת-הבחירות; שנית, למקח על מהלך הבחירות ושלישית, מסירת דו"ח לשר-הפנים במקרה של רישול או הפרה גלויה של החוק. (רוזנבלום: כל אדם ראוי למסור דו"ח). לא לכל אדם ישנה אפשרות לדעת את הנעשה.

אומנם, לא הספקתי עדיין לבדוק את ההצעות היטב, אבל נראה לי שכל שאר התפקידים אשר מציינים לפקיד הבחירות, אין בהם כל הצדקות מסלפים את שיטת הבחירות הדמוקרטית. במקרה של בחירות מסולפות ישנה האפשרות להגיש ערעור ולבטל אותן, ואין בכך עדיין סיבה להעניק זכויות מיוחדות לפקיד-הבחירות.

ד. הכהן: אני מקבל את דברי מר רוזנבלום לגבי חשיבות מטיו של פקיד-בחירות אם רוצים לקיים ביום אחד את הבחירות בכל העיריות והמועצות. אולם, אני מציע להגביל את זכויותיו במידה כזו שזה לא יפגע בסמכויות הועדה.

על שר-הפנים למנות לתפקיד זה אדם בעל עמדה צבורית, כמזכיר העיר, למשל, או נושא משרה דומה. עוד כמה שידוע לי זה נהוג כך באנגליה. למזכיר-עיר ישנו מעמד צבורי, מסורה, משמעת ונאמון צבורי מסוים, וכן יש לו גם מקשר עם משרד-הפנים.

י. ספיר: אני גורם שבצמח מחירת מינה מרובה של סמכויות לביצוע הבחירות לבא-כוח השלטון המרכזי, יש בכך משום מגיעה בדמוקרטית. אפשר לקבל הצעה זו מבחינה עקרונית, אבל הייתי מציע לקבוע פחות או יותר אז סוג האנשים המחאימים למלא את התפקיד של פקיד-הבחירות, כגון שופטי-שלום, קציני מחוז וכד'.
ההצעה בדבר מזכירי העיר אינה נראית לי ואני חושב שאי-

אפשר להשוות את משקלם ומעמדם של "מזכירי-העיר" שלנו, לזה של ה"מאזן קלארק" באנגליה. אני חושב שיש לשם לב לכך, שלפקיד-הבחירות תהיה גם השכלה משפטית, ומבחינה זו באים בחשבון קציני המחוז, שופטי השלום ומזכירי בתי-הדין. בכך לגיטימי את מספר האנשים הדרוש, תהיה אפשרות לסגור ליומיים, או שלושה, את בתי-המשפט.

היו"ר ז. ורהפטיג: אני רואה שכל חברי-הועדה מסכימים מבחינה עקרונית לקביעת פקיד-בחינת ויש חילוקי-דעות רק בקשר לטיות הסמכויות אשר תימסר לפקיד זה ובנוגע לסוג האנשים אשר מביניהם הוא ייבחר; בן נשאלת השאלה אם יש להכניס זאת לגוף החוק או לאו.

אני חבר שצלינו למסור את הפסיפים האלה לדיון בוועדת-המשנה ונחרי-כן נבוא לדי הסכט במליאת הועדה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.15